

Rausa

**Erfgoedtijdschrift voor Borchtlombeek, O.L.V.-Lombeek, Pamel en Strijtem
Verschijnt 8 maal per jaar. Zesde jaargang nr. 5, augustus 2018**

Rausa

Erfgoedtijdschrift voor
Borchtlombeek, O.L.V.-
Lombeek, Pamel en Strij-
tem

Secretariaat en verant-
woordelijke uitgever:
Erfgoed Rausa, Varing 40,
1760 Pamel
www.rausa.be

Werkten mee aan dit
nummer: Bart Caulier, Piet
Verhasselt, Norbert Verbe-
stel, Jan De Mont, Herman
Van Herreweghen, Ronny
Geeroms, Jozef Van Lan-
genhove

Eindredactie:
Kristien Hemeryckx en
Walter Evenepoel

Iedere auteur is verant-
woordelijk voor haar/zijn
bijdragen.

Je kan je gratis abonneren
op de digitale versie van
Rausa door een eenvoudig
bericht te sturen naar
erfgoed.rausa@gmail.com

Bankrelatie:
BE 97 8601 1557 2549

©
Zonder voorafgaande toestem-
ming van Erfgoed Rausa mag
niets uit deze uitgave worden
verveelvoudigd en/of openbaar
worden gemaakt door middel
van druk, fotokopie of op welke
andere wijze dan ook.

om te beginnen...

Rausa verschijnt in februari, maart, april, juni, augustus, september, november en december in digitale versie en op aanvraag in gedrukte versie. De digitale nummers zijn gratis. Wie een gedrukte versie wil, kan zich in december 2018 abonneren voor de volgende jaargang. **In de loop van het jaar worden geen nieuwe gedrukte abonnementen genoteerd.**

Wie zelf artikels wil schrijven of beeldmateriaal wil bezorgen is hartelijk welkom. De bijdragen graag inleveren een maand voor de datum van verschijnen.

Redactieadres:

Erfgoed Rausa, Varing 40, 1760 Pamel,
rausa@skynet.be, 054 32 33 64

Abonneeradres: erfgoed.rausa@gmail.com

Inhoud van dit nummer:

Blz. 2	Om te beginnen
Blz. 3	voorwoord
Blz. 4	Rausa in actie
Blz. 5	Een Pamelse burgemeester voor Lennik-
blz. 11	Loopgraven in het Koetshuis
Blz. 13	Bodegem, die scone
Blz. 15	Even terug naar Rausa 2
Blz. 16	Mirakel in Kattem
Blz. 17	Een Berloeëken
Blz. 19	Open Monumentendag bij de brouwer

Op de voorpagina: Jennifer Zeh met authentieke kledij van een verpleegster uit Wereldoorlog I. Zelfs de bloedvlek aan haar middel is een eeuw oud. Foto WE

Weinig adjectieven in onze moerstaal hebben meer potentieel om, afhankelijk van het kader en de omstandigheden, een uiterst negatieve dan wel een positieve sfeer op te roepen als 'grenzeloos'. Je kan je grenzeloos, mateloos of onmetelijk vervelen, of ook grenzeloos gedrag vertonen. Maar liever wensen we je tijdens deze zéér zomerse vakantiemaanden grenzeloos genieten toe. Je kan ook 'n grenzeloos vertrouwen geven of je al even grenzeloze liefde verklaren aan je dierbaarste.

De filmindustrie wordt vandaag de dag slag om slinger geconfronteerd met nieuwe ontwikkelingen over grensoverschrijdend gedrag. De Italiaanse regering zoekt hulp om de vele bootvluchtelingen aan de Europese buitengrenzen op te vangen. De Amerikaanse president werkt aan een muur met de Mexicaanse grens. En zelf worden we, naargelang de situatie, aangemoedigd om onze grenzen te stellen dan wel te verleggen.

Onze leefwereld bulkt van de grenzen. En toch leven we op vele vlakken tegelijk ook in een quasi grenzeloze wereld. "De wereld in je handpalm", deze boutade wordt nogal eens gehanteerd om de mondialisering van onze maatschappij te illustreren. Een paar fijne vinger-bewegingen op je slimme telefoon volstaan om met mensen

aan de andere kant van de wereld te spreken of nieuwe trends, waar dan ook op de aardkloot ontstaan, op te pikken.

Al die mensen, elk met hun eigenheid en verschillende achtergrond en cultuur, komen zo dicht bij elkaar. Dat heeft zo zijn repercussies natuurlijk. Wat er gebeurt in je eigen regio, kun je soms maar goed duiden of begrijpen met een paar flinters kennis van die wijde wereld om ons heen.

Ook Rausa heeft de erfgoedblik niet enkel gericht op wat er leefde binnen de krijtlijnen van de eigen dorpen. Erfgoed stopt immers niet aan gemeentegrenzen. Daarom heeft Rausa in haar doelstellingen uitdrukkelijk vermeld een bredere, zeg maar grenzeloze, kijk te bieden op het erfgoed-patrimonium.

Dit Rausa-nummer illustreert deze ambitie perfect. We trekken fluks de gemeentegrenzen over richting Lennik en Bodegem. We dwalen zelfs over de slagvelden van WO1 in de Westhoek, nog zo een gebeurtenis waar 'grens-overschrijdend' gedrag tot mondiale (re-) actie leidde.

We wensen u een fijne vakantie toe, welke grenzen u ook overschrijdt onderweg naar uw vakantiestekje!
Bart Caulier

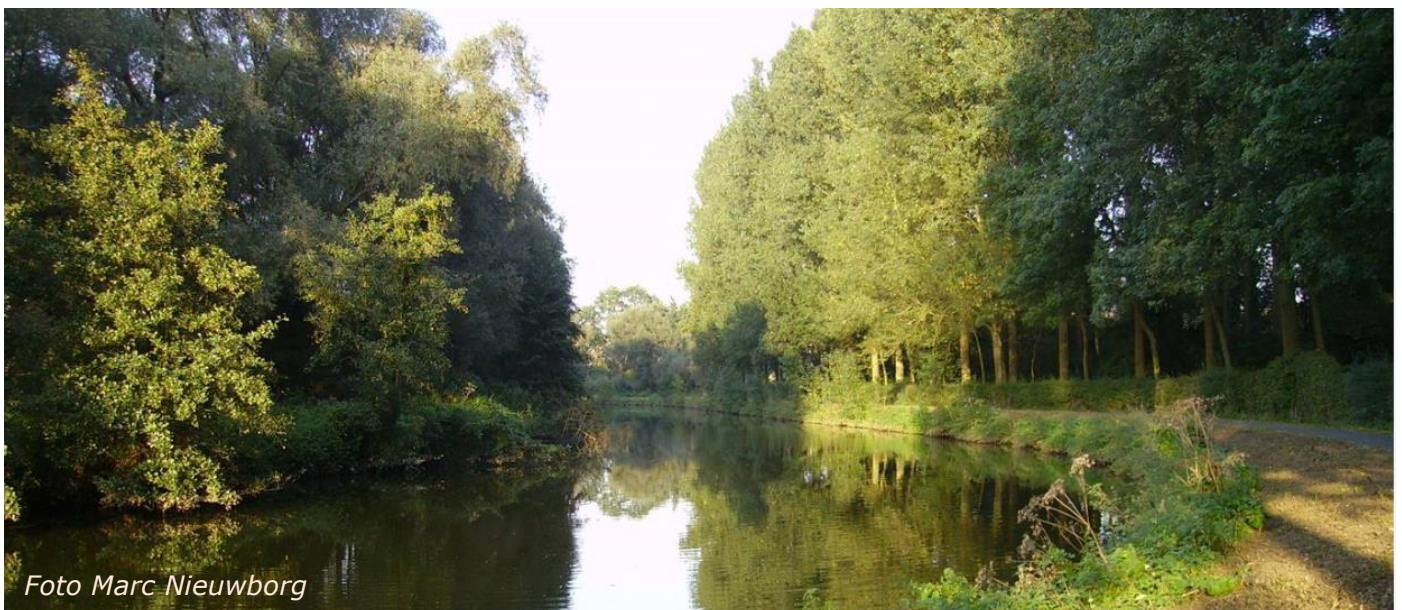

Foto Marc Nieuwborg

Nog even kalm aan doen in augustus en dan is het gegarandeerd voorbij met de rust. Ten minste als je niet het gevaar wil lopen om uitzonderlijke evenementen in je eigen gemeente te mislopen. Of je nu een blitse 'zakfoon' hanteert, een mooie lederen agenda of je prent het gewoon in je grijze hersenmassa, neem nu zorgvuldig de tijd om al de niet te missen activiteiten vast te leggen...

30 augustus Algemene Vergadering

Erfgoed Rausa roept twee maal per jaar de algemene vergadering samen om belangrijke beslissingen te nemen, het jaarplan vast te leggen en de begroting op te maken. Eigenlijk zouden we heel graag onze ploeg wat zien uitbreiden. Misschien heb jij, trouwe lezer, wel zin om mee te ploegen op de erfgoedakker. Daarom nodigen wij iedereen uit op een eerste 'open-algemene-vergadering'.

Donderdag 30 augustus, 20 uur, Erfgoedkelder, GC Het Koetshuis.

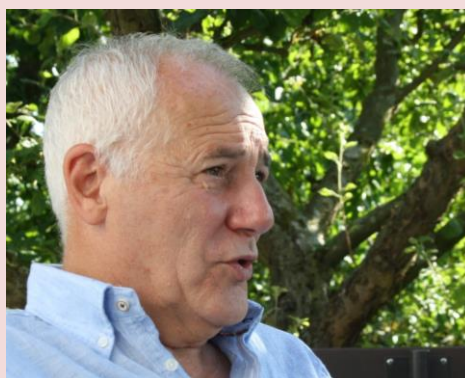
23 september Vrijetijds- en Seniorenbeurs

in het proefcentrum Pamel, (Molenstraat 26). Erfgoed Rausa stelt ook zijn stand op voor dit laagdrempelig evenement waarop de Roosdaalse jeugd-, sport-, senioren- en socio-culturele verenigingen en andere geïnteresseerden zichzelf voorstellen door workshops, voorstellingen, verstrekken van informatie, optredens en allerlei andere activiteiten. De beurs vangt aan om 11.00 uur en eindigt om 18.00 uur

9 september Open monumentendag: zie uitgebreide informatie op blz. 19 en 20

3 november Orgelconcert O.L.V.-kerk in Lombeek

Betoverende orgelmuziek, hoornconcerto, koorzang, voordracht, 'schilder in actie' en een heemkundige bijdrage door Erfgoed Rausa... ieder jaar een cultureel topmoment!

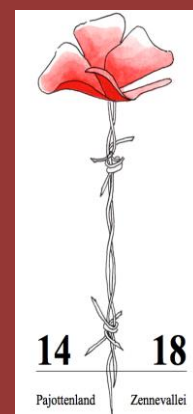

27 november Causerie Geo Raspé

Erfgoed Rausa laat met veel plezier rasverteller Geo Raspé op je los. Misschien hoorde je hem ooit aan het werk als gedreven magistraat in rode toga of zag je hem bezig als gepassioneerd acteur bij Toneel Tijd? In welke hoedanigheid ook Geo zijn toehoorders toespreekt, hij weet de mensen altijd te raken, te ontroeren en te amuseren.

Om 20 uur in de polyvalente zaal. Gratis toegang, reservatie via rausa@skynet.be

Dagen van vrede

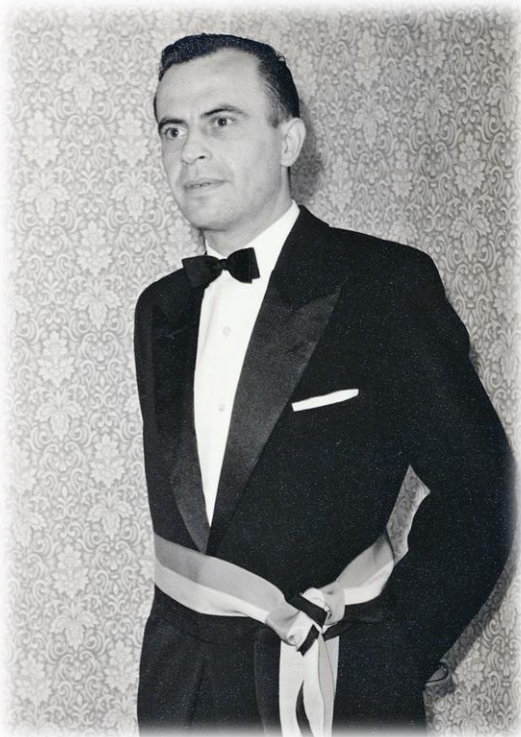

Zie blz. 11

Een Pamelse burgemeester voor Lennik

Terwijl de zonnigste zomer van het decennium alle arbeid verloomt, het gras vergeelt en de drankproducenten schatrijk maakt, wordt in kleine vergaderzaaltjes geknutseld aan kandidatenlijsten voor de gemeenteraadsverkiezingen. De moe geschreven sportjournalisten zullen dan ongetwijfeld de fakkel mogen doorgeven aan de politieke commentatoren. Bij Erfgoed Rausa hoeden wij ons om beschouwingen of voorspellingen te maken over de zeer nabije toekomst. Wij hebben immers een beetje een achteruitkijkreflex. En om het toch wat in de electorale sfeer te houden, diepten we een merkwaardig verhaal op uit de recente Pajotse geschiedenis.

Een bruid (of bruidegom), die na het huwelijk de geliefde volgt naar haar (zijn) geboortedorp, of een ijverige ambtenaar die verkast om dichter bij zijn werk te wonen, ondervindt niet zelden problemen om zich in te burgeren in de nieuwe 'heimat'. Wie dan ook nog de euvele moed heeft om zich daar in te werken in het politieke bestel, botst gegarandeerd tegen een muur van wantrouwen. Althans, zo gaat het meestal. In 1958 liep het echter anders in onze buurgemeente. In de trotse kantonhoofdplaats Lennik mocht zowaar een Pamelse jongeman na de stembusgang de tricolore sjerp omgorden. Zoon Anton en broer Adelson vertelden ons het intrigerende verhaal van **Clement De Doncker**.

Op de Pamelse Klei (destijds gewoon 'Kleistraat'), tegenover de meubelwinkel 'van Plattes' en naast de horlogewinkel die Germaan Covens er ooit bouwde, deed Clement De Doncker zijn eerste dutje op 12 maart 1928. Voor vader Henri was Clement het zesde kind dat hij mocht aangeven op het gemeentehuis. Moeder Maria-Lucia Wauters zou er later nog drie zoontjes bijdoen. Overigens sprak niemand haar aan met het plechtige 'Maria-Lucia', men noemde haar 'Wis van de champetter. Zij was immers een van de zestien kinderen van veldwachter Felix-Kamiel Wauters (foto hieronder).

Van Gerard Van Herreweghen (DF-Extrans. '80 en '83) leerden we dat stamvader Petrus-Jan De Doncker uit Gooik zich in 1837 op Tezuivenen vestigde. Omdat zowel hij als zijn zoon Frans én kleinzoon Henri het eerbiedwaardige beroep van metselaar uitoefenden, werden de nazaten benoemd als 'van Masjers'. Ook Henri (1880-1970), de vader van Clement, begon zijn loopbaan als metselaar.

Omdat je de beste informatie kunt vergaren bij de dichte familie, gingen we een praatje slaan met Clements jongste broer, Adelson (°1931) en zijn vrouw Annie Van Vaerenbergh. Uit deze heel lange en prettige babbel geven we een kleine samenvatting mee...

Over zijn vader vertelt Adelson ons dat hij aanvankelijk ook het truweel hanteerde en dat hij zelfs nog heeft geholpen bij het metselen van de gewelven van de kerk van Pamel in 1903. Dit kan zeker kloppen want Henri was toen een kloeke kerel van 22 jaar.

"Ik heb altijd geweten dat mijn ouders winkel hielden. Ik meen mij te herinneren dat ze hun eerste goederen verkochten in het huis van Kodde, nu beter bekend als het café van Lowieken, op de hoek van het kerkplein. Maar ze konden op een bepaald ogenblik het huis op de Klei kopen en daar hebben ze dan hun zaak uitgebouwd. Mijn vader deed ook nog twee rondes per week in Strijtem en OLV Lombeek met paard en huifkar, volgestouwd met winkelwaar.

Op een zekere keer kwam er iemand de Klei op gefietst die me vroeg of ik wist waar 'Rie de Poumeleir' woonde. Ik hoorde het in Keulen donderen. Ik zei "die ken ik niet" maar even later begreep ik dat het begod om mijn vader ging!

Etenswaar ging er bij ons niet over de toog, maar voor de rest kon je er voor ongeveer alles terecht: portefeuilles en pater-nosters, missaals en corsetten, schapulieren en lingerie, stoffen en knopen, Wis en Rie hadden het in stock!

We hebben altijd een paard gehad. Tijdens de oorlog hebben de Duitsers het willen aanslaan. Onze ouders hadden ons opgedragen om er allemaal te komen rondstaan en "amou begin'n te skrieëven' en 'ermetteg' te doen". Ik weet nog dat mijn vader me op zijn arm had genomen en in mijn bil kneep zodat ik spontaan begon te wenen. Ons theaterstukje hielp, want het paard werd niet meegenomen.

Onze Clement was de oudste van de vier jongere zoons. Van kindsbeen af had hij al iets bijzonders: hij nam zijn verantwoordelijkheid op voor de jongere broers, hij nam spontaan de leiding en iedereen volgde hem... een geboren leider. Hij zou tijdens zijn humanioratijd trouwens de KSA oprichten in Pamel. Sportief was hij ook want hij voetbalde bij de Denderzonen en samen met Jef van Stjonjtes (Jozef Evenepoel) richtte hij de supportersclub op van DZ-Pamel".

Hierboven: de kleine Clement rond 1932.

Onderaan: een groepje jongens in de pastorietuin met de vier jongste De Donkers: staand, v.l.n.r. derde en vierde de tweeling Willy en Gilbert, naast hun 'grote' broer Clement. Zittend, uiterst rechts de benjamin, Adelson.

Adelson heeft het ook over een dramatische gebeurtenis in 1943. In het voorjaar begonnen de geallieerden systematisch bombardementen uit te voeren op Duitse stellingen in de Belgische steden. 'Collateral damage' noemden de Britten dat. Nadat de Amerikanen tijdens zo'n actie in april '43 duizend doden hadden veroorzaakt, riep Kardinaal Van Roey de geallieerden zelfs op tot kalmte. Die smeebede werd niet verhoord want de bombardementen gingen door. Ook Brussel kreeg de volle laag. Het Duitse afweergeschut probeerde de vliegtuigen uit de lucht te schieten. Adelson vertelt dat einde juni 1943 vanuit de Brusselse Groendreef de Britse vliegtuigen werden beschoten. Die tuigen troffen niet altijd hun doel en één van die verwaalde explosieven is toen bij de familie De Doncker in de schouw gevallen. Waar die schouwpijp een knik had, ter hoogte van de eerste verdieping is ze ontploft. De explosie sloeg heel de bovenverdieping weg. Als bij wonder werd niemand gewond: de oudsten waren jonge aardappelen aan het rapen en Adelson zat nog op school.

"Dat moet op het einde van juni geweest zijn, want ik zat op het college in Ninove en om de week moesten we naar school onze taken gaan halen, want er werd geen les gegeven!"

Alma, de jongste dochter, was beneden op haar naaimachine aan het werken en zag de schrapnels rondom haar vliegen. Adelson toont een commode uit het ouderlijk huis waar de sporen nog te zien zijn van het inslaan van een bomscherf. Annie herinnert zich ook dat men in de meisjesschool van Ledeberg de leerlingen op school hield. Daar hadden ze al horen zeggen dat er een bom gevallen was op het huis van Masjers.

"De maanden nadien hebben we vaak nat in ons bed gelegen, buiten enkele stukken plaat was er immers geen materiaal voorhanden om het huis te beschermen tegen de regen. We hebben toen tijdelijk een onderkomen gevonden in een leegstaand huis van 'Den Bruinen' (aan het dorpsplein)".

Of dit voorval iets te maken heeft met het volgende is niet duidelijk. Adelson heeft het namelijk over de gezondheidsproblemen die Clement kreeg toen hij in het middelbaar zat. De jongens van het gezin hadden de lagere school in Pamel gedaan en trokken daarna elke dag te voet naar de tramhalte 'De Gouden Leeuw' in Poelk om daar de tram te nemen naar het college van Ninove. Daar kon je toen alleen maar de zesde en de vijfde Latijnse volgen, voor het hoger middelbaar moest worden uitgeweken naar Geraardsbergen, Aalst of, zoals dat het geval was voor Clement en Willy, naar Jette. Adelson herinnert het zich nog goed:

"Tijdens de vierde Latijnse heeft Clement toen hevige migraineaanvallen gekregen. Het was zo erg dat dokter Cesar Roosens hem beval zijn studies stop te zetten. Hij moet toen een vreselijke periode hebben doorgemaakt. Hij heeft zijn studie-achterstand later met avondlessen en zelfstudie goed ingehaald. Ondanks zijn problemen bleef het er bij Clement in zitten om altijd van alles te organiseren en op te komen voor anderen."

Ook op de Kleistraat bleef het leven niet stilstaan en de vogels begonnen uit te vliegen. De oudere broer Cyriel, die onderwijzer was in Pamel, trouwde met Jeanne De Smet, een meisje uit Lennik. Groot feest natuurlijk, vooral voor de jongelui die in contact kwamen met schoon volk van elders. Op dat bruiloftsfeest lag Cupido weer op de loer. Clement viel voor de charmes van Joanna (Jeanne) Rooselaers, een nichtje van de bruid. In 1950 werd hun verbond bezegeld en Clement 'emigreerde' naar Sint-Kwintens-Lennik. De ooievaar zou vier maal langs komen in de Zavelstraat en Rik, Marijke, Anton en Stefaan toevertrouwen aan het zorgzame koppel.

Huwelijksgeluk van Clement en Jeanne

Voor het vervolg van de biografie van Clement De Doncker, baseren we ons op de informatie die we overvloedig ter beschikking kregen van Anton, zoon van Clement.

De ijverige jonge Pamelaar integreerde zich bijzonder snel in het Lennikse sociale leven. Waar hij zich ook achter zette, hij deed het altijd met volle overgave. Zo werd hij onder meer een van de drijvende krachten achter de bloeiende KWB-afdeling. Daar kon hij ook zijn passie voor toneel botvieren, want net als zijn broers Cyriel en Gilbert was hij een getalenteerd acteur.

Hieronder Clement (met baard) in 'Waar de sterre bleef stilstaan' van Felix Timmermans.

Iemand met zo'n engagement ontsnapt uiteraard niet aan de aandacht van mensen die lijsten samenstellen voor gemeenteraadsverkiezingen. Anton weet ons hierover het volgende te melden:

"In 1958 zouden de Lennikse kiezers kunnen stemmen voor een liberale en een katholieke lijst. Deken Kerremans liep niet al te hoog op met enkele kandidaten van de katholieke lijst en zag het spookbeeld opdoemen van een liberale meerderheid. Hij zag daarentegen in de actieve, bekwame en populaire KWB-er De Doncker een goede kanshebber om met een derde partij het tij te doen keren en een 'echte' katholiek aan het hoofd van de gemeente te krijgen. Er kwamen dus drie partijen op: de partij van burgemeester/notaris Velghe (eerder een liberale partij), de partij van de conservatieve katholiek De Gieter en de kleine progressievere katholieke partij o.l.v. Clement De Doncker."

Ondanks het feit dat hij voor de eerste keer opkwam, 'een vreemde' was en amper 30 jaar oud, had hij bij zijn eerste campagne al meteen een behoorlijk pak stemmen. De uitslag van de verkiezing was merkwaardig. De lijst van Velghe had vijf verkozenen, evenveel als de lijst De Gieter, bij de derde lijst was alleen Clement verkozen. De jonge politicus kwam dus op de wip te zitten. Logisch dat de twee katholieke partijen de handen in mekaar sloegen. Iets minder voor de hand liggend, maar toch niet uitzonderlijk: met zijn ene zetel verwierf Clement het hoogste ambt. Hij werd een van de allerjongste burgemeesters van het land.

Hij had een goede ploeg. Het is vanzelfsprekend dat niet iedereen altijd met alles akkoord ging, maar er werd goed gewerkt. Vooral met Jef Vrancken had hij een goede band. Met deze intelligente man (uit Diest overgewaaid) vormde hij een sterke tandem. Jef zou overigens een van de belangrijkste heemkundigen van het Pajottenland worden. Jef Vrancken was oprichter van de Andres Masiuskring, Clement was medeoprichter.

Bij de volgende verkiezingen (1964) lagen de kaarten erg moeilijk. De algemene verwachting was dat Clement burgemeester zou blijven. Hij haalde toen inderdaad meer dan een derde van alle Lennikse stemmen! Er was op voorhand een mondelinge overeenkomst met de andere katholieke partij dat ze gingen blijven samenwerken. De vrij onervaren politicus De Doncker zag toen plots hoe geraffineerd en smerig het politieke spel soms wordt gespeeld, hoe beloften worden gebroken, ongegronde verdachtmakingen en chantage het democratisch spel in de war konden brengen.

Voor Clement betekende deze hele historie wel dat hij in de oppositie belandde. Een pijnlijk detail: de nieuwe burgemeester en voortaan eeuwige rivaal was Jean (later 'Jan') Bascour, die getrouwd was met een nicht van Clements echtgenote én schoonbroer van zijn eigen broer Cyriel.

De kiezers lieten ook duidelijk blijken dat ze niet akkoord gingen met de afloop. Toen de eerste gemeenteraad na de verkiezingen werd gehouden, waren vele Lennikenaren naar het gemeenteplein gekomen. De leden van de nieuwe meerderheid werden op luid afkeurend gejuw onthaald. De rijkswacht was aanwezig om de gemoederen te bedaren. Maar het kwaad was geschied. Clement was er het hart van in.

"Onze va vertelde later dat het één van de zwaarste momenten was, toen hij de sleutels van het gemeentehuis moest doorgeven. Niet omwille van het feit zelf, maar omdat het op zo'n oneerlijke manier was verlopen. Vele jaren later, toen onze va al uit de politiek waren gestapt en weer eens samen op een familiale bijeenkomst zaten, heeft Bascour zelf toegegeven dat er toen verkeerde dingen waren gebeurd.

Voor de familie was het ook een probleem. Nonkel Cyriel was bijzonder boos over de manier waarop zijn broer werd 'geflikt'."

Intussen was het de nationale politiek niet ontgaan dat er in het Pajottenland een stemmenkanon was opgedoken. In 1965 was Clement zo populair dat de partij hem een verkiesbare plaats aanbood voor de provincieraadsverkiezingen (hij haalde toen voor de provincieraadsverkiezingen meer dan 5000 stemmen en was -uiteraard- verkozen). Dat was natuurlijk een grote eer, maar toch heeft hij het aanbod niet aanvaard, omdat hij ervan uitging dat hij dan zijn taak als goede huisvader niet meer naar behoren zou kunnen vervullen. Zijn echtgenote had intussen ook ernstige gezondheidsproblemen gekregen en Clement heeft haar altijd met de grootste zorgen omringd. Anton:

"Bovendien was er in die jaren nog geen vangnet voor politici die niet herverkozen worden. De onzekerheid om geen vast inkomen meer te hebben was te groot. Tegelijk was er ook heel veel begrip en steun van mijn moeder. Zij was zelf een heel stille bescheiden vrouw, maar ze stond pal achter vader. Die is heel zijn politieke carrière ook voltijds aan de slag gebleven bij de Delcrededienst waar hij een verantwoordelijke positie bekleedde.

Hij was een bezorgde vader. Ondanks het feit dat hij hard werkte voor de politiek én op zijn werk, kwam zijn gezin op de eerste plaats. Toch moest hij vaak een deel van zijn vakantiedagen opofferen om vergaderingen van de gemeente of de provincie bij te wonen. Politiek verlof bestond in die tijd nog niet".

uitslag van de provincieraadsverkiezingen '65

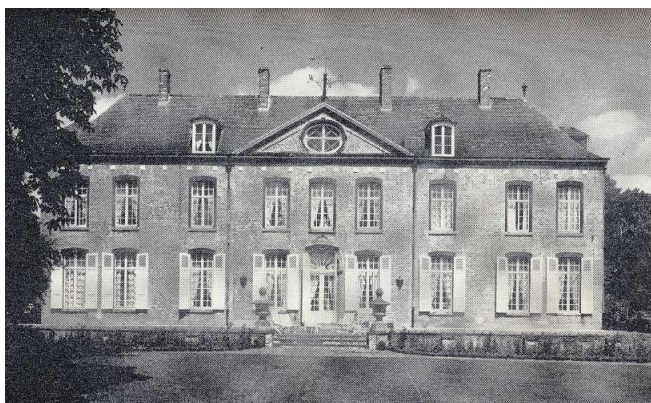
DISTRICT ELECTORAL DE HAL (Cantons électoraux de Hal et de Lennik-St-Quentin)		KIESDISTRICT HALLE (Kieskantons Halle en Sint-Kwintens-Lennik)				
LISTE N° 1 — LIJST N° 1						
Chiffre électoral — Kiescijfer : 24.629.						
Votes de tête de liste — Stemmen in het hoofdvak : 9.900.						
Chiffre d'éligibilité — Cijfer van verkiesbaarheid : 8.210.						
Nombre de sièges acquis — Getal verworven zetels : 2.						
NOMS DES CANDIDATS — NAMEN DER KANDIDATEN	Votes nominatifs — Voorkeurstemmen			Votes de tête de liste attribués par dévolution — Stemmen van het hoofdvak door devolutie bekomen	TOTAL — TOTAAL	
	Cantons — Kantons	Lennik-St-Quentin	Total du district — Totaal voor het district			
	Hal	Lennik-St-Quentin				
	Halle	Sint-Kwintens-Lennik				
Paesmans, Emiel	3.268	1.260	4.528	3.682	8.210	élu-verk.
De Doncker, Clement	545	4.482	5.027	3.183	8.210	»
Wyns, Jozef	1.362	188	1.550	3.035	4.585	non élu
Petre, Paul	1.819	244	2.063	—	—	niet verkozen

Handwritten notes on the document: BVP 7614, 58,84, 8,390, 20,4%, 46, 18,38, 20,41.

Er werden in de volgende legislatuur veel projecten die Clement had uitgewerkt, afgevoerd of teruggeschroefd. Één van de pijnlijkste dossiers is zeker het ongedaan maken van de aankoop van het kasteel van Lennik. Clement had daar een heel stevig dossier van gemaakt, maar zijn opvolgers hebben dit volledig ongedaan gemaakt, met een heleboel kosten tot gevolg. Kosten waar men oud-burgemeester De Doncker persoonlijk wou laten voor opdraaien. Hij is na twintig jaar wel helemaal in het gelijk gesteld, maar het verlies voor de gemeente Lennik is niet meer te herstellen. Anton:

"Het vernietigen van die aankoop blijft een pijnlijke zaak. Kijk maar naar de mooie realisatie die het Koetshuis in Roosdaal is. Dit had men in Lennik al eerder kunnen hebben, mochten ze het project van vader Clement hebben uitgewerkt".

Het neoclassicistische kasteel van Lennik

In 1976 was er hoop om het tij te keren. Veel vroeger dan dat het in de nationale politiek zou gebeuren, maakte de CVP een coalitie met de VU. Ze haalden het nipt niet. Het lukte wél in 1982. Toen werd Etienne Van Vaerenbergh burgemeester en Clement werd eerste schepen. De bittere pil van 1964 was doorgeslikt. Het was voor hem geen enkel probleem dat Etienne Van Vaerenbergh meer stemmen had en dus burgemeester werd en hij eerste schepen. Het feit dat zij opnieuw de meerderheid hadden en hun programma zouden kunnen realiseren maakte hem volkomen gelukkig. Drie jaar later (Clement was toen 57) heeft hij dan onverwachts zijn functies neergelegd. Alles was mooi afgerond.

Hij vond dat hij na bijna dertig jaar actieve politiek zijn taak had volbracht. Hij was zeer religieus. Door zijn christelijke overtuiging was het water ook zo diep tussen hem en de vrijzinnige liberalen. In '82 was daarom ook de opluchting zo groot omdat Lennik als het ware weer 'in de Roomse schoot' was opgenomen.

Anton besluit:

"Ondanks het feit dat hij een vrij sobere levenswijze aanhield is hij niet oud geworden. Hij was al gestopt met roken op zijn veertigste en toch kreeg hij een longtumor. Toen hij het verdict te horen kreeg was hij opstandig. Hij kon het niet vatten dat hij zich zijn hele leven zo had ingezet voor iedereen "en nu wordt mijn leven me zomaar afgenomen..."

Aanvankelijk verliep de behandeling goed en kregen ze hoopvolle signalen. Maar in januari 1998 kreeg hij plots een bloeding. Toen wisten we dat het fataal zou aflopen. Op 18 maart is hij thuis overleden. Hij had een leven geleid van tomeloze inzet. Ook wanneer de tegenstand ongenadig uithaalde, bleef hij sereen. Als je zijn verkiezingspamfletten leest, ga je daar geen grove tirades vinden, geen insinuaties of onterechte verdachtmakingen. Ook niet wanneer hij persoonlijke aanvallen en schandelijke leugens te verwerken kreeg. Ik vraag me af of hij niet te zachtmoedig was om aan politiek te doen".

Loopgraven in het Koetshuis

Het gevaar is niet denkbeeldig dat tegen het einde van 2018 de mensen echt hun buik vol hebben van de herdenkingen van WO1. Na vier jaar al dan niet geslaagde herdenkingen, evocaties en publicaties, is de verrassing er waarschijnlijk wel af. Toch kun je als erfgoedvereniging deze belangrijke mijlpaal niet onopgemerkt laten voorbij gaan. Wij hebben bij Rausa dan ook heel hard ons best gedaan om de vierjarige periode af te sluiten op een bijzondere manier.

Tussen 3 en 11 november worden in en om GC Het Koetshuis enkele uitzonderlijke evenementen op touw gezet. Het belangrijkste onderdeel is ongetwijfeld de tentoonstelling van de uitzonderlijke collectie die Kristof Verhumst de voorbije twintig jaar wist uit te bouwen. In de aanloop naar de tentoonstelling in de herfst trokken we naar Kattem om Kristof en Jennifer al een tipje van de sluier te laten oplichten.

"In vergelijking met de expositie van 2014 zal de bezoeker nu een uitgebreider collectie te zien krijgen, completer ook, meer gericht naar het leven van de frontsoldaat, met uitgebreide aandacht voor de kleine aspecten van het dagelijkse leven, gaande van tandpasta's tot scheersetjes en hoe er gegeten en geslapen werd in de loopgraven. Wij tonen een frontfornuisje, conservenblikjes en talrijke andere gebruiksvoorwerpen, zodat de mensen zich een reëel beeld kunnen vormen van het harde leven aan de IJzer-vlakte".

De rustige, maar gedreven manier waarop Kristof ons zijn plannen ontvouwt, is nog even overtuigend als toen we hem vier jaar geleden voor het eerst interviewden (Rausa 1, jrg. 2014).

Vorig jaar verloor Kristof wel zijn grote vriend en mentor, Roger De Meyer uit Ronse, een oud-kolonel van het Belgisch leger. De Meyer werkte mee aan talrijke wetenschappelijke projecten, werd als specialist geraadpleegd bij het maken van films en documentaires over de Eerste Wereldoorlog en wakkerde het vuur aan bij de jonge Pamelse vorser. Met ontroering vertelt Kristof hoe hij de man, een dag voor zijn dood, aan zijn sterfbed beloofde zijn werk voort te zetten.

"Het is dankzij Roger dat ik nu sta waar ik sta: de kennis, de uitgebreide collectie, de ervaring, ik heb het allemaal aan hem te danken. 80% van wat we gaan presenteren op de tentoonstelling is overgekocht van zijn verzameling.

Maar ook mijn grootvader en mijn ouders hebben een grote verdienste: zij hebben vanaf mijn acht, negen jaar de interesse bij mij aangewakkerd. Ze namen me mee op reizen naar Normandië, ik kreeg af en toe voorwerpen die ze op zolders of rommelmarkten vonden en zo begon mijn bescheiden collectie te groeien. Die passie is sindsdien alleen maar toegenomen. Elke verjaardagcent die ik kreeg heb ik geïnvesteerd in de verzameling en dat gaat twintig jaar later onverminderd voort.

Het is heel belangrijk dat ook mijn partner het enthousiasme deelt. Mocht Jennifer het niet meer zien zitten dat ik veel tijd en middelen investeer in mijn passie, dan zou het veel moeilijker zijn om er zo intens mee bezig te zijn".

Jennifer Zeh, die met de kleine Sverre op de schoot de babbel heeft gevolgd, is duidelijk ook goed op de hoogte.

"Ik ben er stilaan mee 'ingerold'. In onze dagelijkse gesprekken duiken de onderwerpen over WO1 regelmatig op. Het is vooral begonnen toen Kristof me enkele boeken had gegeven van Mary Borden. Dat is een Amerikaans-Britse schrijfster en oorlogsvrijwilligster die zich tijdens de oorlog het lot van de gekwetste soldaten aantrok. Het waren schrijnende verslagen over het échte leven aan het front. In feite was het verboden literatuur omdat de rauwheid en de gruwel van de oorlog verteld werd, in tegenstelling tot de heroïsche verslagen die over het algemeen werden gepubliceerd. We hebben dan ook samen het hospitaal bezocht waar Borden haar dramatische verhalen over heeft geschreven en ik raakte daardoor zo gefascineerd, dat de microbe definitief heeft toegeslagen. Misschien is het wel typisch vrouwelijk dat ik me vooral interesseer in het medische aspect van WO1."

Mary Borden aan het werk in een veldhospitaal

Er zal op de tentoonstelling dus een hospitaalgedeelte zijn en een eetgedeelte met een 'duckboard', dit is een Engelse loopgravenvloer, een soort platteau waarop het kookfornuis en de ketels stonden, met alles erop en eraan. Verder krijgen we een slaapgedeelte te zien 'een volledige 'dugout', dit is een schuilplaats die uitgegraven werd in een zijkant van een loopgraaf.

De mensen zullen daar een soldaat ontmoeten in zijn originele pyjama, compleet met bonnet met kwastje eraan. En dan is er ook het zuiver militaire aspect: een uitgebreid assortiment wapens en uniformen. Overigens zullen Kristof en Jennifer op aangekondigde tijdstippen uitleg geven over de tentoongestelde stukken.

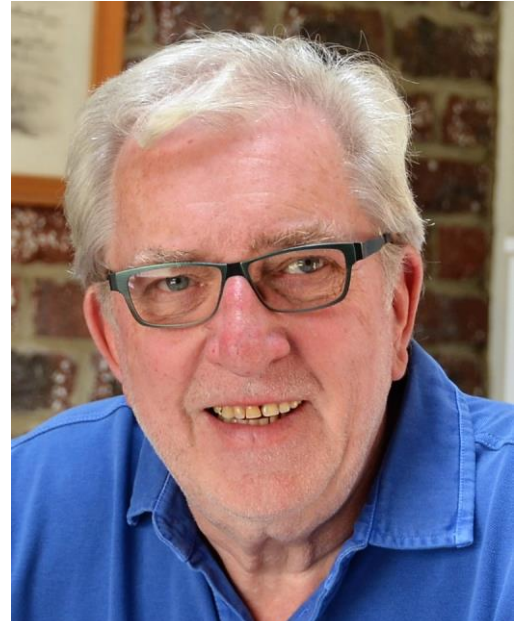
Tot slot vertrouwt Kristof ons ook toe dat hij een bod heeft gedaan op een wel bijzondere vondst. Ronny Geeroms (die elders in deze Rausa-editie aan bod komt) kwam via via in het bezit van enkele rumkruiken uit de loopgraven. Hermetisch afgesloten door de was aan de kurk was het goedje goed bewaard gebleven. Ronny en zijn vrienden hebben de inhoud geproefd. 10 liter... "Gondrank was het" zei Ronny en het moet echt wel gesmaakt hebben want de inhoud was al na korte tijd geconsumeerd. Kristof heeft in zijn collectie ook nog een reeks volle flessen Duits mineraal water die hij zelf uit een afvalput in Poelkapelle heeft opgedolven. Er lag tussen allerlei rommel nog een 50-tal onaangeroerde flessen. Misschien dat de bezoekers toch meer geïnteresseerd zouden zijn in de inhoud van de rumkruik...

Het belooft alleszins meer dan de moeite waard te zijn om nu al enkele bezoeken te plannen aan de tentoonstelling die in het Koetshuis loopt van 3 tot 11 november.

Al een tijdje geleden dat we nog eens gingen gluren bij de burens. Toen Luc Van Liedekerke begin dit jaar zijn 'Katttemboek' voorstelde, stond in het Koetshuis Piet Verhasselt als presentator achter de lezenaar.

Als causeur en meester van het keurig taalgebruik kent hij in het Pajottenland waarschijnlijk zijn gelijke niet. Maar ook de pen hanteert hij als een virtuoso. Hij is dus de aangewezen man om ons even te laten kennismaken met 'zijn' Sint-Martens-Bodegem, het sympathiek dorpje op goed 15 km van hier dat wij absoluut eens beter moeten leren kennen.

Toegegeven, de titel klinkt misschien wat pocherig, maar bij het verkondigen van deze boude uitspraak voelt de Bodegemenaar zich terdege geruggesteund door het in 1981 door Reader's Digest uitgegeven boek "De mooiste dorpen van België".

Hierin krijgt Sint-Martens-Bodegem een prominente plaats toegewezen en wordt het dorp bestempeld als de provisiekamer van de hoofdstad en bezongen om zijn landelijke charme.

Die provisiekamer is intussen nagenoeg leeg en ook de bekoorlijke landelijkheid van de Dilbeekse deelgemeente is in de voorbije dertig jaar lelijk aangevreten.

De tijd dat iedereen, iedereen in het dorp bij naam en toenaam kende, is lang voorbij.

Uitweiden over de geschiedenis van Bodegem, in een ver verleden "knecht van twee meesters" (de heren van Dongelberg en Gaasbeek), zou ons te ver leiden. Ook aan de markante en nagenoeg authentieke vierkantshoeven (Honsemhoeve, Wolsemhoeve, Hof te Voorde...) die her en der in het glooiende landschap liggen ingeplant, gaan we voorbij.

En ook de geschiedenis van het Castelhof, ontegensprekelijk Bodegems belangrijkste historische site, biedt voldoende stof om er pagina's mee te vullen.

Bij twee monumenten willen wij wel even stilstaan, temeer omdat zij in één blik te vangen zijn: de Sint-Martinuskerk en het huisje Mostinckx.

Van ver buiten de gemeente springt de ranke naaldspits van de Sint-Martinuskerk al in het oog. Dit juweeltje van laatgotische bouwkunst (opgetrokken omstreeks 1500) is ongetwijfeld één van Bodegems meest waardevolle monumenten.

Volgens historicus J. Verbesselt behoort deze kerk zelfs tot één van de schoonste uit West-Brabant. Een uitspraak die de Bodegemenaar zoet in de oren klinkt.

De monumentale aanblik van deze kerk is vooral te danken aan haar soliede maar tegelijk rijzige toren. In tegenstelling tot de meeste landelijke kerken heeft de Bodegemse dorpskerk een vieringtoren, d.w.z. dat hij centraal geplaatst is boven de kruising van de middenbeuk en het koor enerzijds en de dwarsbeuk anderzijds.

Samen met het eeuwenoude kerkhof aan haar voet vormt zij een uniek geheel dat de dorpseigen sfeer van weleer vandaag nog enigszins gaaf houdt.

En dan is er het idyllische huisje Mostinckx, een bescheiden stukje Bokrijk in het Bodegemse dorpscentrum. Niet alleen de authenticiteit van het oude hoevetje, één van de laatste getuigen van de traditionele leembouw in het Pajottenland, maar ook zijn bijzondere ligging beneden de heuvelrug met de kerk op de achtergrond, hebben destijds menig schildersoog bekoord.

Na het vertrek van de laatste bewoners koopt de gemeente Dilbeek in 2000 het huisje aan omwille van zijn historisch-educatieve waarde. Op dat ogenblik biedt het al een lamentabele aanblik.

Omdat de restauratieperikelen nog jaren aanslepen, moet het kleinnood zelfs worden 'ingepakt' en gestut om overeind te blijven. In 2009 wordt eindelijk met de restauratie of beter gezegd met de heropbouw van het hoefetje begonnen. Sinds 2011 kent het zijn charme van weleer en is het bekoorlijke typische Bodegemse dorpsgezicht weer in ere hersteld.

Vandaag is het huisje Mostinckx een drukbezocht museumkje. De bezoeker kan er de sfeer opsnuiven van hoe de 'gewone man op den buiten' tot pakweg het midden van de vorige eeuw woonde en leefde.

De schuur die tegen het huisje staat aangebouwd, is ingericht als hoppemuseum en bezoekersruimte. De tentoongestelde voorwerpen en documenten herinneren aan de vroegere belangrijke hoppeteelt uit de streek.

Bijt eens in een Bodegem

Twee al flink uit de kluiten gewassen appels in de weide naast het huisje Mostinckx verdienen onze bijzondere aandacht. Appelsorten als James Grieve, Golden Delicious en consoorten, gapen ons in ieder warenhuis of fruitwinkeltje aan en klinken de appeleter vrij bekend in de oren.

Maar dat er een oude appelsoort is die de naam "Sint-Martens-Bodegem" draagt, heeft ook ons destijds grote ogen doen opzetten. Toevallig werd de appel een twintigtal jaar geleden ontdekt op een tentoonstelling van de Nationale Boomgaardenstichting die – bij navraag – de appel in zijn genenbank had zitten. Over de preciese oorsprong is tot vandaag weinig of niets geweten. Het zoekwerk duurt nog steeds voort.

Ingewijden omschrijven de "Bodegem" als een "middelmatisch grote appel, groen-geel van grondkleur met veel levendig rood als dekkleur". Een artikel uit Randkrant (december 2001) leert ons de boom kennen als "een aantrekkelijke hoogstam die, zowel landschappelijk als geschiedkundig, in de

gemeente waaraan ze haar naam dankt en in de omliggende regio niet zou mogen ontbreken". Naast huisje Mostinckx staan er alvast twee te pronken.

Jan Baptist Keteleer, ooit van gehoord ?

Nu we toch de botanische toer op zijn, nog dit bijzonder weetje : één van de belangrijkste sierplantenkwekers uit de 19de eeuw, was een Bodegemenaar. Zijn naam: Jan Baptist Keteleer, geboren te Sint-Martens-Bodegem op 4 augustus 1813. Tot zijn veertiende werkte Jan Baptist bij vader Keteleer, nadien ging hij in de leer bij verschillende Belgische sierplantenkwekers. Op zijn zeventiende werd hij leerling aan de befaamde Franse tuinbouwschool van Etienne Soulange-Bodin. Zijn indrukwekkende carrière zal hij trouwens later in Frankrijk uitbouwen.

Keteleer geniet vooral bekendheid door het introduceren van de spleetentmethode, nog steeds één van de belangrijkste vermeerderingstechnieken voor planten. Zijn naam klinkt als maar luider in botanische middens uit de 19de eeuw. Een geslacht van Aziatische dennen krijgt zelfs zijn naam toegevoegd : "Keeteleria". Ook een door hem ontwikkelde seringensoort draagt vandaag nog de naam "Doyen Keteleer".

Een vooraanstaande Franse botanicus beschrijft Keteleer als 'één van de meest verdienstelijke sierplantenkwekers van de 19de eeuw' en een Duitse collega noemt hem 'één van de bekwaamste tuiniers'.

Zou het ter ere van Keteleer zijn dat de (meeste) Bodegemse voortuintjes er zo keurig bijliggen? Kom maar eens kijken !

Piet Verhasselt, voorzitter Heemkring Bodeghave.

Foto's Suzanne Junius

Even terug naar Rausa nr. 2

In het vrolijke artikel 'Es't nous of zen't de klokken' laat Marc Muylaert de klokken naar Rome vertrekken op Goede Vrijdag en terugkeren op Pasen. Dat is de waarheid een klein beetje geweld aandoen. Van de dienst van Witte Donderdag herinner ik me nog uit mijn misdienaartijd tijdens W.O. II, dat na het Gloria en Excelsis de klokken, het orgelspel en schellen en bellen van de misdienaars moesten zwijgen tot Paaszaterdag. Dit is een zeer oud gebruik. Orgelspel, belgerinkel en klokkengebeier zijn echter tekenen van vreugde en dat moest tijdens de laatste dagen van de Goede Week geschorst worden.

De klokken vlogen naar Rome en het schelletje werd intussen vervangen door een houten ratel. Dit is een houten instrument waarmee een doordringend geluid kan gemaakt worden. In de Middeleeuwen moesten leprozen met een ratel hun komst aankondigen.

Het office van de paasnacht werd in de oude liturgie 's morgens op Paaszaterdag gevierd. En aangezien in die viering de klokken van Rome terug kwamen, konden de kinderen bij hun ontwaken alvast paaseieren rapen, maar snoepen mocht eigenlijk nog niet want de vasten liep maar af om 12 uur.

Hoe zit het nu? Is het de paashaas of zijn het de paasklokken die de paaseieren brengen? Ook Marc Muylaert zat al met dat 'probleem'. In de Standaard van zaterdag 31 maart en zondag 1 april verscheen daarover een interessant artikel. Volgens Laure Messiaen van het Landelijk Expertisecentrum Alledaags Erfgoed (LECA), zijn er voor de verklaring dat de paashaas een protestantse uitvinding zou zijn als reactie op de katholieke klokken, geen doorslaggevende bewij-

zen. Volgens Messiaen dook de paashaas voor het eerst op in de 18de eeuw in Duitsland. In die periode groeide de belangstelling voor sprookjes, sagen en legenden. Bovendien ontstond een nieuwe mentaliteit, die men later benoemde als de burgerlijke cultuur die was gebaseerd op discipline, gehoorzaamheid en vlijt. Figuren als Klaasvaak en Vadertje Tijd moesten helpen om de kinderen van disciplines te doordringen. Ook de paashaas paste in dat rijtje. Zoete kinderen werden beloond, andere bleven letterlijk op hun honger zitten. Vanuit Duitsland verspreidde de paashaas zich naar de rest van Europa. De vercommercialisering van de paashaas, onder meer door het gebruik van prentkaarten, deed de rest. Ook de vervanging van kippeneieren door chocolade-eitjes hielp de figuur van de paashaas aan een groeiende populariteit. Met verloop van tijd slaagde de paashaas er in het monopolie van de paasklokken te doorbreken. De boosdoener? De steeds meer gesecculariseerde en ontkerkelijkte samenleving. De christelijke referentie die verdween, maakte plaats voor de paashaas en de katholieke klokken ra(a)k(t)en uit de mode.

Herman Van Herreweghen

Foto Norbert Verbestel (de Moeilje)

Mirakel in Kattem

Wij hebben er bij Rausa een erezaak van gemaakt om alle wijken en gehuchten aan bod te laten komen. Eenvoudig is dat niet, wij zijn voor onze informatie immers afhankelijk van mensen die respect hebben voor hun omgeving, voor de mensen die er wonen en gewoond hebben en voor de verhalen die achter al die namen en huizen schuil gaan. Tot ons grote spijt lukte het ons slechts heel gedeeltelijk om het Kattems erfgoed de plaats te geven die het verdient. Dat het erfgoed niet het monopolie is van een vereniging werd deze lente bewezen door een enthousiaste groep die op korte tijd een enorme schat aan relictten uit deze volkse wijk wisten te vergaren. We kunnen haast spreken van een miraculeuze erfgoedvangst.

De maand mei was dit jaar halfweg toen Greta Van Der Plas en Ronny Geeroms het initiatief namen om een gesloten facebook groep op te starten. Ze lieten zich wel wat inspireren door voorbeelden uit andere gemeenten, maar zij gaven het toch wel een heel ander elan mee. De naam lag voor de hand: **'Ge zijt van Kattoem aske...'**. Niet zomaar om het even wie kan zich aansluiten! Om toegelaten te worden tot de groep moet je in Kattem wonen of er gewoond hebben, ook als je ouders of grootouders er wonen of gewoond hebben heb je de nodige adelbrieven. Ook hun doelstellingen zijn glashelder: alles wat typisch is voor Kattem

bewaren voor het nageslacht. Sterke verhalen, historische feiten, oude foto's, de lotgevallen van dorpsfiguren, oude gebruiken, vergeten baantjes en kasjkes, de geschiedenis van de voetbalploegen en andere sportmanifestaties, processies, feesten en Vlaamse kermissen, de herinneringen aan de jeugdclub 'het kelderken', de bijnamen, Kattemse uitdrukkingen en typische dialectwoorden, huwelijken en andere begrafenissen, religieuze plechtigheden, het kleuterschooltje, de vele cafés (het waren er maar liefst 23!), al die zaken komen aan bod. Greta, Ronny en hun kompanen staan zelf te kijken van het overrompelende succes dat hun actie heeft. Je krijgt de indruk dat iedereen in Kattem plots alle hoekjes van zolders en vergeten kasten aan het doorsnuffelen is, dat iedereen bij grootnonkels en tantes op bezoek gaat om een straf verhaal te kunnen toevoegen aan de overvloed die al is binnen gelopen. De groep telt momenteel 172 leden waarvan er 95 % actief deelnemen aan het verhaal. Typisch Kattem zouden we zo zeggen.

Erfgoed Rausa wenst 'Ge zijt van Kattoem aske...' in elk geval een dikke proficiat en we zijn er zeker van dat we in de heel nabije toekomst heel goed kunnen samenwerken!

Hieronder zomaar een voorbeeld...

*Wie staat op het
plaatje?
Louis van Tones
(Borloo) bieruitzetter
uit de Herststraat,
levert oude geuze (met
zijn vrouw Seraphine,
altijd op wollen 'slas-
jen') bij Frans van Do
(Guldemont).
Nog op de foto: Ga-
brielle, de echtgenote
van Frans en
diens vader.*

Een berloëken

Belofte maakt schuld... we zouden onze lezers regelmatig op een stukje proza trakteren van onze Lébergse vriend Jozef Borloo (1904-1985). Het fragment dat volgt heeft ook iets met de pre-electorale sfeer te maken waarin we ons ook nu bevinden.

Weer een les van de wijze volksfilosoof.

Op de school heb ik vijf onderwijzers gehad - den eersten was den "Ette Keis" genoemd en die is dan later naar Merchtem gegaan - dan de twee Staelsen, dan meester Pol Van Herreweghen en dan bij de grote meester "Ceryl" Van Herreweghen en van die man heb ik dan iets meegekregen dat mij mijn hele leven is bijgebleven en waarvoor ik hem altijd dankbaar ben geweest.

Dat was dan het volgende. De meester was eigenlijk ne stille maar correcte man, maar ook streng, want als zijn kaken begonnen te zwellen, was 't niet om mee te lachen.

Op zekeren dag lagen er op den hoek van zijne lessenaar in een baksken van die rode, nieuwe pennenstokken - met de speeltijd ging hij altijd in de gang staan want vandaar zag hij binnen in de klas en ook de speelplaats - bij mij op de bank zat Ganzemans, de zoon van "Wantje Kloen" en die had de pennenstokken gezien en stelde mij voor om er onder ons tweeën enige van te pikken.

En ja, zo gedaan, maar de meester had het gezien, maar hij liet zich aanvanke-lijk van krommen haas, maar als de klas uit was: "Borloo en Ganzemans blijven zitten" - en wij begonnen al te beven.

We moesten van voor bij hem komen, op den 'tree'. Gewoonlijk kreeg ge dan eens goed kloep op uw hespen en daarna in het kolenkotje waar de borstels en de emmers stonden, maar de meester gaf ons een les met uitleg over kleine en grote diefstal en de gevolgen daarvan. En ik heb dat goed begrepen en nageleefd, maar mijne kameraad Ganzemans heeft niet geluisterd en is daar-door later in het vreemdelingenlegioen terecht gekomen.

Later, veel later toen de meester op rust ging, is hij ooit in Pamel gekozen geweest voor de partij van de 'Doempers'. Ze hadden hem geplaagd om op hunne lijst te staan als kandidaat voor de gemeenteraad en hij kon dat niet weigeren en heeft dat tegen zijn goesting aanvaard - uit dankbaarheid. Hij was gene politiker maar een overtuigd kristelijke Vlaming, die geen nutteloze dingen deed of woorden sprak.

Mijn latere schoonmoeder, "Betteken" noemden ze haar, heeft bij de familie van de grote meester al de geboortes mee-gemaakt en de broers en zusters van mijn latere vrouw gingen de scholen kuisen, de stoven kuisen en den beerput leegmaken en Betteken ging alle dagen na de mis bij madam Van Herreweghen een tas koffie drinken en zo was ik geen onbekende in het gezin van de meester. En zo kwam de meester ook bij ons terecht om zijn kandidatuur voor te stellen voor de gemeentekus. Hij moest van zijn vrouw zeker bij Julienne, mijn vrouw, en bij Irène, haar zuster gaan, wel wetende dat ik nen hevigen van de "Mettens", de partij van Léberg was, kwam hij alleen voor de stem van mijn vrouw.

Luister nu goed. Hij vroeg aan mij: "Jozef, wilde gij ons een druppelke verkopen", en mijn vrouw: "zeker, zeker meester". Maar toen zei ik: "luister meester, na ga ik U trakteren" en haalde mijn beste fles wijn uit de kelder en de meester was verbaasd en toen vertelde ik hem het verhaal van de pennenstokken en dat ik zijn berisping niet vergeten was en zowat, ook aan mijn kinderen zou overdragen. De meester was er zo van aangedaan en zei: "zo'n dankbaarheid had ik nooit van een van mijn leerlingen durven verwachten". En ik heb ook nog voor hem gestemd al was ik van d' ander "partie".

In Rausa 8 van vorig jaar namen we afscheid van onze sympathieke Cultuurbeleidscoördinator Karen Van Schuerbeeck. Zij deelt tegenwoordig in Wetteren de cultuurlakens uit. Intussen mogen we al anderhalve maand samenwerken met haar opvolger Koen Arijs. Koen is afkomstig uit Welle en woont in Sint-Katharina-Lombeek. Hij is dus zeker vertrouwd met onze streek.

Koen is van opleiding maatschappelijk assistent en heeft vooral zijn strepen/streken verdiend in het jeugdwerk, zowel in zijn vrije tijd als professioneel. Na een carrière van 14 jaar bij de jeugddienst van de stad Ninove, is hij klaar voor een nieuwe uitdaging binnen een nieuwe sector en binnen een nieuwe gemeente. En Koen is blij dat dit Roosdaal mag zijn, want hij zegt zelf zeer aangenaam verrast te zijn van hetgeen er gebeurt op vlak van cultuur en zeker ook op gebied van erfgoed!

Samen met zijn vrouw Hilde en hun twee dochtertjes Bess (2 jaar) en Sue (8 maanden) vormt Koen een jong gezin, waar hij natuurlijk nog intensief, maar met veel plezier tijd voor moet vrijmaken. Niet altijd evident als je weet dat Koen nog actief is in een aantal verenigingen en muzikant is: als drummer bij de coverband Commerwell en als Bombardonist bij de ludieke fanfare Yah Tararah.

Dat Koen ook een warm hart heeft voor Erfgoed, mochten we ervaren bij de voorbereiding van de Open Monumentendag en Dagen voor Vrede. Wij zijn er heel gerust in: de fijne samenwerking die er was met de gemeentelijke cultuurdienst zal zeker bestendig worden.

Wij wensen Koen een heel fijne tijd op de Roosdaalse cultuurakker.

Een nieuwe
Cultuurbeleidscoördinator:

Koen Arijs

Dienst welzijn en vrije tijd.
054 89 13 51
koen.arijs@roosdaal.be

Rausa jrg.5, nr. 5 Blz. 18

Open Monumentendag bij de brouwer

Samen met de Roosdaalse Cultuurraad en met de medewerking van het Gemeentebestuur en Feestzalen De Majeur maken we een heel bijzondere editie van deze Open Monumentendag.

Op zondag **9 september** kan je komen kennismaken met de statige burgemeesterswoning aan de Rijstraat 16 in het gehucht Poelk (Roosdaal). In dit prachtig gerestaureerde pand leefde burgemeester/brouwer Frans Tondeurs van 1838 tot 1907. Je kan er in een tentoonstelling mijmeren over het verleden van het oude Poelk en zijn bewoners, de kermissen en bedevaarten.

Het burgemeestershuis dat er tot voor enkele jaren vervallen bij stond, is intussen omgebouwd tot een stijlvol etablissement.

Om 13u, 14:30u en 16 uur word je rondgeleid in de kelders van de oude brouwerij en krijg je de uitgebreide verhalen te horen die beknopt te lezen zijn in de brochure die je gratis meekrijgt. Je verneemt er ook alles over 'villa Vogelzang', de 'Art-Deco-woning', verderop in de Rijstraat. Ook dit pand maakte deel uit van het burgemeestersdomein.

Gratis toegang!

**ZONDAG
9 SEPTEMBER
2018**

WWW.OPENMONUMENTENDAG.BE

Rijstraat 16 (Poelk) van 13 tot 17 uur

Zoektocht voor het jonge volkje

De formule om de Tondeurslambiek te brouwen is verdwenen! Op het domein, rondom villa Vogelzang kunnen de meisjes en de jongens mee op zoek gaan naar de verloren documenten. Een toffe zoektocht voor knappe speurneuzen tussen (13 en 17 uur).

Een extraatje een dag vooraf...

Zaterdag 8 september om 10 uur

Voorstelling van de brochure Open Monumentendag 2018

Toelichting bij de publicatie in het kader van de open monumentendag in aanwezigheid van Mr. René Rempfer, achterkleinzoon van Burgemeester Tondeurs. Met een glaasje achteraf...

OPEN MONUMENTEN

DAG

Zondag 9 september
13 tot 17 uur

